

Ministru kabinets

Latvijas finanšu sektora jaunumi

Nr. 15, 2019. gada 27. jūnijs

Ināra Mūrniece
Saeimas priekšsēdētāja

Saeimas priekšsēdētājas paziņojums

Ar gandarījumu varu teikt, ka Saeima – Latvijas Republikas likumdevējs – 13. jūnijā pabeidza ļoti būtisku darbu, īstenojot mūsu valsts finanšu sistēmas “kapitālā remonta” vienu ciklu. Proti – valdības izstrādātajam plānam tagad ir likumiskais ietvars, lai ieviestu “Moneyval” rekomendācijas, kas stiprinās un sakārtos mūsu finanšu sistēmu.

Pie likumu grozījumiem finanšu sistēmas stiprināšanai aktīvi strādāja vairākas Saeimas komisijas – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija, Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija un Ārlietu komisija.

13. jūnijā parlaments pieņēma grozījumus Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā, kas nodrošinās efektīvāku sistēmu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai. Tika pieņemti arī būtiski grozījumi Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumā, kas paplašina gan komisijas funkcijas un darbības mērķus, gan arī tās atbildību un lomu. Lai ieviestu “Moneyval” sniegtās rekomendācijas, tika pieņemti grozījumi Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā, Kredītiestāžu likumā, kā arī likumā “Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas”.

Saeima un valdība sadarbībā ar starptautiskajiem partneriem turpinās aktīvu darbu, lai nodrošinātu Latvijas finanšu sektora atbilstību augstākajiem standartiem.

Šajā izdevumā

- Saeima pieņem likumu pakotni finanšu sektora uzraudzības “kapitālā remonta” īstenošanai
- Eiropas Centrālā banka: FKTK funkciju paplašināšana stiprinās iestādes spēju uzraudzīt finanšu noziegumus
- Likuma grozījumi paredz stingrāku juridisko regulējumu efektīvai sankciju ieviešanai Latvijā
- Grozījumi NILLTPFN likumā paplašina Uzņēmumu reģistra funkcijas attiecībā uz patiesā labuma guvējiem
- Tieslietu ministrija rosina visaptverošu revīziju saistībā ar finanšu noziegumu izmeklēšanu un iztiesāšanu
- Finanšu izlūkošanas dienests publicē sektoru NILLTF risku novērtējumu kopsavilkuma ziņojumu par 2017. un 2018. gadu
- Latvijas banku darbības rezultāti 2019. gada 1. ceturksnī: palielinās izsniegto kredītu apjoms
- Aprīlī Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums par 9,5% lielāks nekā pirms gada

Pārmaiņas finanšu sektorā

Latvija ievieš nozīmīgas reformas cīņā ar naudas atmazgāšanu

13. jūnijā Saeima pieņēma likumu pakotni finanšu sektora uzraudzības "kapitālā remonta" īstenošanai. Ministru prezidents Krišjānis Kariņš atzinīgi vērtē Saeimas izlēmīgo balsojumu, pieņemot nozīmīgās reformas, lai stiprinātu finanšu sektora uzraudzību.

"Šīs ambiciozās reformas ir nozīmīgs solis cīņā ar naudas atmazgāšanu, terorisma un proliferācijas finansēšanu. Veiktie pasākumi skaidri demonstrē mūsu politisko apņemšanos iespējami ātri ieviest turpmākas izmaiņas finanšu sektorā, kļūstot par caurskatāmības un pārvaldības līderi Eiropas Savienībā (ES). Aicinu visas ES dalībvalstis nostiprināt mūsu savstarpējo sadarbību cīņā ar finanšu noziegumiem, lai nākotnē varētu sadarboties vēl ciešāk un efektīvāk," puda K. Kariņš.

Saeimai pieņemot šo likumu pakotni, Latvija ir izpildījusi ES 5. Naudas atmazgāšanas direktīvas prasības sešus mēnešus pirms termiņa. "Kapitālā remonta" reformu Latvijas valdība turpinās īstenot līdz 2019. gada beigām.

Likumu pakotne nostiprina Latvijas finanšu sektora uzrauga Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) padomes neatkarību, pārvaldību un atbildību, kā arī paredz, ka visi FKTK padomes locekļi, ieskaitot priekšsēdētāju, tiks apstiprināti ar Saeimas lēmumu. Šāda norma ir atbilstoša starptautiskai praksei un atbilst Bāzeles komitejas banku uzraudzības principiem, jo tie uzlabos amata kandidātu izvēles procesa caurskatāmību.

Saeimas pieņemtās normas arī ļauj Latvijai daudz ātrāk ieviest Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes noteiktās sankcijas. Latvijai turpmāk vairs nebūs jāgaida attiecīgie ES lēmumi sankciju piemērošanai.

Latvijas izvēlētā pieeja ir balstīta Eiropas Centrālās bankas, Egmont grupas un OECD sniegtajā konsultatīvajā atbalstā finanšu sektora uzraudzības reformai.

Uzzināt vairāk

Eiropas Centrālā banka atbalsta FKTK funkciju paplašināšanu

Eiropas Centrālā banka (ECB) atzinumā par Saeimas pieņemtajiem grozījumiem Finanšu un kapitāla tirgus (FKTK) likumā norāda, ka FKTK funkciju paplašināšana stiprinās iestādes spēju uzraudzīt finanšu noziegumus.

Atzinumā ECB norāda, ka tā saprot, ka likumprojektā paredzētās izmaiņas FKTK pārvaldībā neietekmēs iestādes pienākumus pret ECB.

Tiesiskais regulējums nodrošinās efektīvāku sankciju ieviešanu Latvijā

Saeima 13. jūnijā atbalstīja grozījumus Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā. Šie grozījumi stāsies spēkā 2019. gada 4. jūlijā.

Likuma grozījumi likumdošanā ievieš formālu un juridisku mehānismu, kā Latvija var efektīvi ierosināt noteikt sankcijas, paredzot Apvienoto Nāciju Organizācijas finanšu un civiltiesisko sankciju piemērošanu bez kavēšanās, jo Latvijai turpmāk vairs nebūs jāgaida attiecīgie ES lēmumi sankciju piemērošanai.

Lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un finanšu sektora drošību, kompetento institūciju loks ir papildināts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomi, Latvijas Zvērinātu notāru padomi, Latvijas Zvērinātu revidentu asociāciju, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekciju, Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi un Latvijas Banku. Šīm institūcijām būs jāuzrauga to uzraudzībā esošo subjektu iekšējās kontroles sistēmas sankciju jomā un to efektivitāte.

Lai izveidotu vienotus sankciju izpildes standartus, izstrādātu vienotus informatīvos materiālus un ļautu kompetentajām institūcijām dalīties ar zināšanām sankciju jomā, Ministru kabinets izveidos Sankciju koordinācijas padomi.

NILLTPF risku pārvaldība un darbības atbilstība

Grozījumi NILLTPFN likumā paplašina Uzņēmumu reģistra kompetenci

Nesen atbalstītie grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (NILLTPFN) likumā paredz paplašināt Uzņēmumu reģistra kompetenci, nosakot Reģistram tiesības veikt padziļinātāku iesniegtās informācijas par patiesajiem labuma guvējiem (PLG) pārbaudi. Grozījumi paredz arī citas izmaiņas, kas vērstas uz reģistrētās informācijas par PLG adekvātuma, pareizības un aktualitātes nodrošināšanu.

- Reģistram noteiktas tiesības pieprasīt visus nepieciešamos dokumentus, kas apliecina PLG identificējošās informācijas atbilstību, PLG īstenoto kontroli juridiskajā personā vai situāciju, kad PLG noskaidrot nav iespējams. Papildus paredzēts, ka no 2019. gada 1. jūlija Reģistrā tiks ieviesta arī risks balstītā pieeja attiecībā uz iesniegto informāciju par PLG reģistrāciju, nodrošinot, ka Reģistrs aktīvi monitorē un ziņo par aizdomīgajiem gadījumiem.
 - Kapitālsabiedrības, kas nebūs atklājušas to PLG, tiks izslēgtas no komercreģistra vienkāršotās likvidācijas kārtībā. Pēc Grozījumu spēkā stāšanās tās tiks brīdinātas un, ja tās mēneša laikā no brīdinājuma saņemšanas neatklās savus PLG, to darbība tiks izbeigta.
 - Līdz ar attiecīgo grozījumu likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" spēkā stāšanos 2020. gada 1. janvārī informācijas izsniegšana ikvienai personai no Reģistra vestajiem reģistriem tiks nodrošināta bez maksas. Tas palielinās informācijas pieejamību un izmantošanu, kā arī veicinās PLG informācijas atbilstību, precizitāti un aktualitāti.
-

Tieslietu ministrija rosina visaptverošu revīziju saistībā ar finanšu noziegumu izmeklēšanu un iztiesāšanu

25. jūnijā Ministru kabinets atbalstīja Tieslietu ministrijas informatīvo ziņojumu, kurā aicināts veikt revīziju, lai izvērtētu un novērstu faktorus, kas negatīvi ietekmē efektīvu kriminālprocesu par noziedzīgiem nodarījumiem ekonomikas un finanšu jomā.

Tieslietu ministrija aicināja Ministru kabinetu lemt par uzaicinājuma nosūtīšanu Valsts kontrolei, lūdzot tai veikt attiecīgu revīziju un sniegt ieteikumus situācijas uzlabošanai. TM jau ir veikusi konsultācijas ar Valsts kontroli, kā arī panāka vienprātību ar Iekšlietu ministriju un Finanšu ministriju par šādas revīzijas nepieciešamību.

Uzzināt vairāk

Finanšu izlūkošanas dienests publicējis sektoru NILLTF risku novērtējumu kopsavilkuma ziņojumu

Finanšu izlūkošanas dienests 17. jūnijā publicēja sektoru noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un terorisma finansēšanas (NILLTF) risku novērtējumu (2017.-2018.) kopsavilkuma ziņojumu.

NILLTPFN likuma subjektu uzraudzības un kontroles institūcijas sadarbībā ar Finanšu izlūkošanas dienestu ir pārvērtējušas to uzraudzībā esošo sektoru NILLTF riskus un izstrādājušas sektoru risku novērtējuma ziņojumus par laika periodu no 2017. gada līdz 2018. gadam. Kopumā desmit uzraudzības

un kontroles institūcijas ir veikušas 28 sektoru NILLTF risku novērtējumus.

Kopsavilkuma ziņojumā apkopoti visu sektoru novērtētie NILL draudi, ievainojamība un NILLTF riska līmeņi, kā arī koncentrēts novērtējuma apstākļu atspoguļojums.

Ziņojums demonstrē būtisku uzraudzības un kontroles institūciju kapacitātes un izpratnes pieaugumu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riskiem.

Finanšu sektora attīstība

Latvijas banku darbības rezultāti 2019. gada 1. ceturksnī

Banku sektors Latvijā turpina koncentrēties uz vietējo klientu apkalpošanu, biznesa modeļu maiņu un aktīvu tehnoloģiju izmantošanu finanšu pakalpojumu sniegšanā.

2019. gada 1. ceturksnī izsniegto kredītu apjoms palielinājies par 0,2 miljardiem eiro jeb 1%, kopumā sastādot 13,8 miljardus eiro. Kredītu apjoms ir pieaudzis gan privātpersonu, gan uzņēmumu segmentā. 2019. gada 1. ceturksnī kredītportfelis ir pieaudzis septiņām bankām.

2019. gada 31. martā noguldījumu apjoms Latvijas bankās bija 16,7 miljardi eiro. Jaunākie dati liecina, ka 2019. gada 1. ceturksnī tas palielinājies par 0,35 miljardiem eiro jeb 2%. Pieaugums galvenokārt novērojams privātpersonu noguldījumos, tie sastāda 53% no kopējā noguldījumu apjoma.

Jāatzīmē, ka astoņām Latvijas bankām ir izdevies pārsniegt Eirozonas banku vidējo kapitāla atdeves rādītāju, kas 2018. gadā bija 5%.

[Uzzināt vairāk](#)

Aprīlī Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums par 9,5% lielāks nekā pirms gada

2019. gada aprīlī Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums veidoja 2,4 miljardus eiro, kas bija par 9,5% vairāk nekā pirms gada, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati.

Šī gada pirmajos četros mēnešos Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums faktiskajās cenās sasniedza 9,12 miljardus eiro – par 479,5 miljoniem eiro jeb 5,5% vairāk nekā 2018. gada atbilstošajā periodā.

[Uzzināt vairāk](#)

Informācijas sniedzēji

Ministru kabinets

Valsts kanceleja

Finanšu ministrija

Ārlietu ministrija

Iekšlietu ministrija

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

Noziedzīgi iegūtu
līdzekļu legalizācijas
novēršanas dienests

Visu ziņu arhīvs pieejams šeit

Pieteikties finanšu sektora jaunumu saņemšanai www.financialsectornewsletter.lv